

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра німецької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
 В. о. декана факультету
 іноземних мов
 доц. Бораковський Л. А.

“ 26 ” 06 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ономастика німецької мови
 (шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),</u> <u>перша – німецька</u> (шифр і назва спеціалізації)
факультет, відділення:	<u>факультет іноземних мов, кафедра німецької філології</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма з навчальної дисципліни «Ономастика німецької мови» для студентів за спеціальністю 035 Філологія для спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька, Львів : ЛНУ, 2023. 13 с.

Розробник: **Пиц Тарас Богданович**, доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької філології Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № 12 від “23” червня 2023 року

В.о. завідувача кафедри
німецької філології

(доц. Петрашук Н. Є.)

Ухвалено Вченою радою факультету іноземних мов

Протокол № 9 від “26” червня 2023 року

© _____, 2023 рік

© _____, 2024 рік

**1. Опис навчальної дисципліни
«Ономастика німецької мови»**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u>	За вибором	
Модулів – 2	Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 90		1	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітній ступінь: магістр	16 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – ознайомлення студентів з теоретичними питаннями у галузі ономастики німецької мови а також історією виникнення, розвитку, становлення і типологією німецьких особових назв, прізвищ і етронімів.

Завдання навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів з:

- групами іменників і визначення місця власних назв серед них;
- ознаками, функціями і відмінними рисами власних назв;
- процесом деонімізації;
- природною і штучною класифікаціями власних назв;
- мотивацією і словотвором германських особових імен;
- теофорними і зоофорними особовими іменами германців;
- тенденціями розвитку особових імен у Середньовіччі;
- християнізацією германського особового іменного фонду;
- асиміляцією особових імен іншомовного походження;
- основними тенденціями вибору особових імен від епох гуманізму, реформації до ХХ ст.;
- передумовами появи і поширення прізвищ;
- історичним розвитком і становленням прізвищ;

- соціологічними відмінностями у поширенні німецьких прізвищ у часі і просторі;
- типами і проблемами класифікації німецьких прізвищ;
- німецькими етнонімами, їхньою семантикою і способами утворення.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності (ФК):

- ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК 11. Здатність вільно, гнучко та ефективно використовувати німецьку та англійську мови у письмовому та усному мовленні, в різних жанрово-стильових видах і регістрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань.
- ФК 12. Здатність застосовувати знання й уміння, необхідні для створення повного й адекватного письмового та усного перекладу текстів різних жанрів та стилів.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами.
- ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
- ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.
- ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
- ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- групи іменників та місце власних назв серед них;
- ознаки, функції і відмінні риси власних назв;
- суть процесу деонімізації;

- природну і штучну класифікацію власних назв;
- семантику і способи словотвору германських особових імен;
- що таке теофорні і зоофорні особові імена;
- основні тенденції розвитку особових імен у Середньовіччі;
- особливості християнізації германського особового іменного фонду;
- види асиміляції особових імен іншомовного походження;
- основні тенденції вибору особових імен від епохи гуманізму, реформації до ХХ ст.;
- передумови появи і поширення прізвищ;
- історичний розвиток і процес становлення прізвищ;
- соціологічні відмінності у поширенні німецьких прізвищ у часі і просторі;
- типи і проблеми класифікації німецьких прізвищ;
- семантику і способи утворення німецьких етнонімів.

вміти:

- пояснити місце власних назв серед груп іменників та їхні відмінні риси;
- визначити ознаки і функції власних назв;
- пояснити суть процесу деонімізації;
- класифікувати власні назви;
- визначити способи словотвору і пояснити семантику германських чоловічих і жіночих особових імен;
- розрізняти і охарактеризувати теофорні і зоофорні особові імена германців;
- висвітлити основні тенденції розвитку особових імен у Середньовіччі;
- пояснити особливості поширення християнських особових імен;
- охарактеризувати асиміляцію особових імен іншомовного походження у німецькій мові;
- визначити основні тенденції вибору особових імен в епоху гуманізму, реформації, контрреформації, барокко і останніх століть;
- пояснити передумови виникнення двоіменної антропонімічної системи;
- висвітлити історичний розвиток і процес становлення прізвищ;
- розрізняти типи німецьких прізвищ і пояснити труднощі їхньої типологізації;
- визначати семантику і способи утворення німецьких етнонімів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Власні назви як особлива мовна категорія.

Тема 1. Власні назви як особливий компонент класу іменників. Власні назви у системі іменників. Ознаки власних назв. Функції власних назв. Деонімізація.

Тема 2. Категорії власних імен. Природна і штучна класифікація. Проблеми природної класифікації власних назв.

Тема 3. Граматика власних назв. Просодика і фонологія. Морфологія. Морфосинтаксис.

Змістовий модуль 2. Німецькі особові імена, прізвища і етноніми.

Тема 4. Мотивація германських особових імен. Утворення германських особових імен і значення їхніх перших і других компонентів. Теофорні і зоофорні особові імена людей. Тенденції розвитку особових імен у Середньовіччі.

Тема 5. Християнізація германського іменного фонду і його розвиток до ХХ ст. Християнізація германського іменного фонду. Асиміляція особових імен іншомовного походження. Реформація і контрреформація. Гуманізм, барокко і пієтизм. Розвиток особових імен останніх століть.

Тема 6. Виникнення і розвиток двоіменної антропонімічної системи німецької мови. Історичний розвиток прізвищ та причини їхньої появи і поширення. Критерії розрізнення прізвищ і прізвищ. Соціологічні відмінності у поширенні прізвищ у часі і просторі.

Тема 7. Типологія німецьких прізвищ і способи їхнього словотвору. Відіменні прізвища. Прізвища, утворені від назви місця походження. Прізвища, утворені від назви місця проживання. Прізвища, утворені від слів, які вказують на певну індивідуальну ознаку. Статистика і проблеми класифікації німецьких прізвищ. Варіантність прізвищ.

Тема 8. Етніміми. Етніміми як мовні знаки. Значення етніміма Deutsche. Способи утворення німецьких етнімімів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		о	Л	П	лаб	інд		с.р.	Л	п	Лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Власні назви як особлива мовна категорія.												
Модуль 1												
1. Власні назви як особливий компонент класу іменників	12	2	2			8						
2. Категорії власних імен.	11	2	2			7						
3. Граматика власних назв	11	2	2			7						
Змістовий модуль 2. Німецькі особові імена, прізвища і етніміми.												
Модуль 2												
4. Мотивація германських особових імен.	11	2	2			7						
5. Християнізація германського іменного фонду і його розвиток до XX ст.	11	2	2			7						
6. Виникнення і розвиток двоіменної антропонімічної системи німецької мови	11	2	2			7						
7. Типологія німецьких прізвищ і способи їхнього словотвору.	12	2	2			8						
8. Етніміми.	11	2	2			7						
Усього годин	90	16	16			58						

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Власні назви як особливий компонент класу іменників	2
2.	Переваги і недоліки природної та штучної класифікацій власних назв	2
3.	Грамматичні характеристики власних назв	

		2
4.	Германські особові імена	2
5.	Християнізація германського іменного фонду і його розвиток до XX ст.	2
6.	Виникнення і розвиток двоіменної антропонімічної системи німецької мови	2
7.	Типологія німецьких прізвищ і способи їхнього словотвору	2
8.	Етніміми	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Власні назви як особливий компонент класу іменників. Література: 1. Bauer G. Deutsche Namenkunde / 2. überarb. Aufl. Berlin : Weidler, 1998. 356 S. 2. Nübling D, Fahlbusch F., Heuser R. Namen: Einführung in die Onomastik. Tübingen : Narr, 2012. – 367 S. 3. Fleischer W., Koß G., Naumann H. Grundzüge der Onomastik <i>Kleine Enzyklopädie Deutsche Sprache</i> . Frankfurt : Lang, 2001. S. 648-716. 4. Kunze K. Vor- und Familiennamen im deutschen Sprachgebiet (dtv – Atlas Namenkunde). München : Deutscher Taschenbuch-Verlag, 2003. 255 S.	8
2	Тема 2. Переваги і недоліки природної та штучної класифікацій власних назв. Література: 1. Bauer G. Deutsche Namenkunde / 2. überarb. Aufl. Berlin : Weidler, 1998. 356 S. 2. Debus Fr. Namenkunde und Namengeschichte: eine Einführung. Neuburg : Schmidt, 2012. – 280 S.	7
3	Тема 3. Граматичні характеристики власних назв. Література: 1. Nübling D, Fahlbusch F., Heuser R. Namen: Einführung in die Onomastik. Tübingen : Narr, 2012. 367 S. 2. Kunze K. Vor- und Familiennamen im deutschen Sprachgebiet (dtv – Atlas Namenkunde). München : Deutscher Taschenbuch-Verlag, 2003. 255 S.	7
4	Тема 4. Германські особові імена Література: 1. Debus Fr. Namenkunde und Namengeschichte: Eine Einführung. Berlin : Schmidt, 2012. S. 103-113. 2. Kunze K. Vor- und Familiennamen im deutschen Sprachgebiet (dtv – Atlas Namenkunde). München : Deutscher Taschenbuch-Verlag, 2003. 255 S. 3. Nübling D, Fahlbusch F., Heuser R. Namen: Einführung in die Onomastik. Tübingen : Narr, 2012. 367 S.	7

5	<p>Тема 5. Християнізація германського іменного фонду і його розвиток до ХХ ст.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Debus Fr. <i>Namenkunde und Namengeschichte: Eine Einführung</i>. Berlin : Schmidt, 2012. S. 103-113. 2. Kohlheim R., Kohlheim V. <i>Personennamen. Namenarten und ihre Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik</i>. Hamburg : baar, 2004. S. 671-704. 3. Kunze K. <i>Vor- und Familiennamen im deutschen Sprachgebiet (dtv – Atlas Namenkunde)</i>. München : Deutscher Taschenbuch-Verlag, 2003. 255 S. 4. Nübling D., Fahlbusch F., Heuser R. <i>Namen: Einführung in die Onomastik</i>. Tübingen : Narr, 2012. 367 S. 	7
6	<p>Тема 6. Виникнення і розвиток двоіменної антропонімічної системи німецької мови.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fleischer W., Koß G., Naumann H. <i>Grundzüge der Onomastik. Kleine Enzyklopädie Deutsche Sprache</i>. Frankfurt : Lang, 2001. S. 648-716. 2. Fleischer W. <i>Die deutschen Personennamen: Geschichte, Bildung und Bedeutung / 2. durchges. und erg. Aufl.</i> Berlin : Akademie, 1968. 242 S. 3. Kunze K. <i>Vor- und Familiennamen im deutschen Sprachgebiet (dtv – Atlas Namenkunde)</i>. München : Deutscher Taschenbuch-Verlag, 2003. 255 S. 4. Nübling D., Fahlbusch F., Heuser R. <i>Namen: Einführung in die Onomastik</i>. Tübingen : Narr, 2012. 367 S. 	7
7	<p>Тема 7. Типологія німецьких прізвищ і способи їхнього словотвору.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kohlheim R., Kohlheim V. <i>Familiennamen: Herkunft und Bedeutung</i>. Mannheim [u.a.] : Dudenverlag, 2000. 912 S. 2. Kunze K. <i>Vor- und Familiennamen im deutschen Sprachgebiet (dtv – Atlas Namenkunde)</i>. München : Deutscher Taschenbuch-Verlag, 2003. 255 S. 3. Nübling D., Fahlbusch F., Heuser R. <i>Namen: Einführung in die Onomastik</i>. Tübingen : Narr, 2012. 367 S. 4. Wenzel W. <i>Familiennamen. Namenarten und ihre Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik</i>. Hamburg : baar, 2004. S. 705-742. 	8
8	<p>Тема 8. Етноніми.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Debus Fr. <i>Namenkunde und Namengeschichte: Eine Einführung</i>. Berlin : Schmidt, 2012. S. 103-113. 2. Fleischer W. <i>Die deutschen Personennamen: Geschichte, Bildung und Bedeutung / 2. durchges. und erg. Aufl.</i> Berlin : Akademie, 1968. – 242 S. 3. Rubekeil L. <i>Stammes- und Völkernamen. Namenarten und ihre</i> 	7

	<i>Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik.</i> Hamburg : baar, 2004. S. 743-771.	
Разом		58

7. Індивідуальні завдання

Написати реферат на одну із запропонованих тем:

1. Rufnamen: Vergabe, Struktur, Rufnamemoden.
2. Familiennamen: Besonderheiten Österreichs und der Schweiz.
3. Methoden der Namenforschung.
4. Das Wesen des Namens: Historischer Überblick und Namensbegriff.
5. Bedeutungsvielfalt und lautliche Vielfalt der Familiennamen.
6. Hausnamen: Funktion, Entwicklung und Benennungsmotive.
7. Satznamen: Typen der Satznamenrückung, Satznamentypen und Polygenese.
8. Namen von Verkehrswegen und Plätzen: Benennungsmotive, Namenbildung und regionale Merkmale.
9. Familiennamengeographie: sprachgeographische Grundlagen, regionalgebundene Bildungsweisen und Statistik.

8. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладення матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод.

9. Методи контролю

Загальною метою контролю успішності науково-теоретичної та практичної підготовки студентів освітнього ступеня «магістр» є виявлення рівня засвоєння студентами теоретичних знань навчальної дисципліни та обсягу умінь застосовувати набуті знання для вирішення практичних завдань.

Система контролю з дисципліни «*Ономастика німецької мови*» для студентів освітнього рівня «магістр» охоплює **поточний контроль та підсумкове оцінювання**.

Під час *поточного контролю* оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою (базовою і додатковою), а також якість виконання студентом індивідуального завдання, його презентації та результат двох модульних (контрольних) робіт.

Підсумкове оцінювання - залік

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів у формі заліку враховує результати аудиторної роботи, самостійної роботи та модульних робіт.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90–100	зараховано
70–89	
51–69	
26–50	не зараховано
1–25	

Розподіл балів

Аудиторна робота	Самостійна робота	2 модульні (контрольні) роботи	Сума балів
40	20	40	100

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять:

- «відмінно» (37–40 балів): активна робота на заняттях, теоретична підготовка до теми із залученням додаткової літератури, високий рівень сформованості навичок та умінь (аналіз наукової літератури, розуміння лінгвістичних і зокрема ономастичних концепцій);
- «добре» (29–36 балів): досить активна робота на заняттях, виконання всіх домашніх завдань на належному рівні, належний рівень сформованості навичок та умінь (аналіз наукової літератури, розуміння лінгвістичних і зокрема ономастичних концепцій);
- «задовільно» (25–28 балів): періодично досить активна робота на заняттях, виконання 50% домашніх завдань на достатньому, а інших 50% – на задовільному рівні, задовільний рівень сформованості навичок та умінь (аналіз наукової літератури, розуміння лінгвістичних і зокрема ономастичних концепцій);
- «достатня» (21–24 балів): окремі відповіді, базовані тільки на базовій науковій літературі без цілісного розуміння лінгвістичних і зокрема ономастичних концепцій);
- «незадовільно» (0-20 балів): переважна або повна невідповідність вимогам при виконанні завдань або їх невиконання.

Критерії оцінювання :

- «відмінно» (19 – 20 балів): повне розкриття теми, яке демонструє глибоке розуміння предмету вивчення й аргументований виклад матеріалу, правильне оформлення наукової роботи;
- «добре» (15 – 18 балів): достатнє розкриття теми, яке демонструє доволі глибоке розуміння предмету вивчення й аргументований виклад матеріалу, правильне оформлення наукової роботи з деякими неточностями і незначними помилками;
- «задовільно» (11 –14 балів): неповне розкриття теми, яке демонструє поверхневе розуміння предмету вивчення й недостатньо аргументований виклад матеріалу, неправильне оформлення наукової роботи із суттєвими неточностями і помилками;
- «незадовільно» (0 –10 балів): незадовільне виконання завдання, яке свідчить про недостатню сформованість передбачених фахових компетентностей, знань і вмінь або невиконання завдання.

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)
40 – 37	відмінна	100 – 90
36 – 33	дуже добра	89 – 81

32 – 29	добра	80 – 71
28 – 25	задовільна	70 – 61
24 – 21	достатня	60 – 51
20 – 0	незадовільна	50 і менше

Критерії оцінювання індивідуальної роботи:

- «відмінно» (19 – 20 балів): повне розкриття теми, яке демонструє глибоке розуміння предмету вивчення й аргументований виклад матеріалу, правильне оформлення наукової роботи;
- «добре» (15 – 18 балів): достатнє розкриття теми, яке демонструє доволі глибоке розуміння предмету вивчення й аргументований виклад матеріалу, правильне оформлення наукової роботи з деякими неточностями і незначними помилками;
- «задовільно» (11–14 балів): неповне розкриття теми, яке демонструє поверхневе розуміння предмету вивчення й недостатньо аргументований виклад матеріалу, неправильне оформлення наукової роботи із суттєвими неточностями і помилками;
- «незадовільно» (0–10 балів): незадовільне виконання завдання, яке свідчить про недостатню сформованість передбачених фахових компетентностей, знань і вмінь або невиконання завдання.

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (індивідуальне завдання)
20 – 19	відмінна	100 – 90
18 – 17	дуже добра	89 – 81
16 – 15	добра	80 – 71
14 – 13	задовільна	70 – 61
12 – 11	достатня	60 – 51
10 – 0	незадовільна	50 і менше

Критерії оцінювання модульних письмових робіт (2x20):

- «відмінно» (19 – 20 балів): правильна відповідь на 19-20 тестових завдань, допускається лише одна помилка;
- «дуже добре» (17 – 18 балів): правильна відповідь на 17-18 тестових завдань, допускаються від двох до трьох помилок;
- «добре» (15 – 16 балів): правильна відповідь на 15-16 тестових завдань, допускаються від чотирьох до п'яти помилок;
- «задовільно» (11–14 балів): правильна відповідь на 11-14 тестових завдань, допускаються від шести до дев'яти помилок;

- «незадовільно» (0 –10 балів): правильна відповідь на 10 або менше тестових завдань, що свідчить про недостатню сформованість передбачених фахових компетентностей, знань і вмій.

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (тестування)
20 – 19	відмінна	100 – 90
18 – 17	дуже добра	89 – 81
16 – 15	добра	80 – 71
14 – 13	задовільна	70 – 61
12 – 11	достатня	60 – 51
10 – 0	незадовільна	50 і менше

11. Рекомендована література

Базова

1. Bauer G. Deutsche Namenkunde / 2. überarb. Aufl. Berlin : Weidler, 1998. 356 S.
2. Debus Fr. Namenkunde und Namengeschichte: eine Einführung. Neuburg : Schmidt, 2012. 280 S.
3. Fleischer W. Die deutschen Personennamen: Geschichte, Bildung und Bedeutung / 2. durchges. und erg. Aufl. Berlin : Akademie, 1968. 242 S.
4. Gottschald M. Deutsche Namenkunde / 6., durchges. und bibliografisch aktual. Aufl. Berlin [u.a.] : de Gruyter, 2006. 622 S.
5. Nübling D., Dammel A. Das deutsche Personennamensystem. Europäische Personennamensysteme. Ein Handbuch von Arabisch bis Zentrallindisch. Hamburg : baar, 2007. S. 139-152.
6. Nübling D., Fahlbusch F., Heuser R. Namen: Einführung in die Onomastik. Tübingen : Narr, 2012. 367 S.
7. Kunze K. Vor- und Familiennamen im deutschen Sprachgebiet (dtv – Atlas Namenkunde). München : Deutscher Taschenbuch-Verlag, 2003. 255 S.

Додаткова

1. Bahlow H. Deutsches Namenlexikon. München : Keyserische Verlagsbuchhandlung GmbH, 1967. 588 S.
2. Brendler S. Klassifikation der Namen. *Namenarten und ihre Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik*. Hamburg : baar, 2004. S. 69-92.
3. Deutscher Familiennamenatlas. Bd. 5: Familiennamen nach Beruf und persönlichen Merkmalen / hrsg. von Konrad Kunze und Damaris Nübling. Berlin/Boston : de Gruyter, 2016. 1065 S.
4. Fleischer W., Koß G., Naumann H. Grundzüge der Onomastik. *Kleine Enzyklopedie Deutsche Sprache*. Frankfurt : Lang, 2001. S. 648-716.
5. Hansack E. Das Wesen des Namens. *Namenarten und ihre Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik*. Hamburg : baar, 2004. S. 51-65.

6. Harvalik M. Hofnamen. *Namenarten und ihre Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik*. Hamburg : baar, 2004. S. 415-425.
7. Heintze A., Cascorbi P. Die deutschen Familiennamen geschichtlich, geographisch, sprachlich. Hildesheim [u.a.] : Olms, 2004. 536 S.
8. Kohlheim R., Kohlheim V. Familiennamen: Herkunft und Bedeutung. Mannheim [u.a.] : Dudenverlag, 2000. 912 s.
9. Kohlheim R., Kohlheim V. Personennamen. *Namenarten und ihre Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik*. Hamburg : baar, 2004. S. 671-704.
10. Koß G. Namenforschung: Eine Einführung in die Onomastik / 3., aktual. Aufl. Tübingen : Niemayer, 2002. 248 S.
11. Rübekeil L. Stammes- und Völkernamen. *Namenarten und ihre Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik*. Hamburg : baar, 2004. S. 743-771.
12. Šramek R. Etymologie und Deutung in der Namenkunde. *Namenarten und ihre Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik*. Hamburg : baar, 2004. S. 93-106.
13. Weber E. Hausnamen. *Namenarten und ihre Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik*. Hamburg : baar, 2004. S. 469-490.
14. Wenzel W. Familiennamen. *Namenarten und ihre Erforschung: ein Lehrbuch für das Studium der Onomastik*. Hamburg : baar, 2004. S. 705-742.

Интернет-ресурсы

1. Baby-Vornamen.de: Vornamen für Jungen und Mädchen. URL: <http://www.baby-vornamen.de/>
2. beliebte-Vornamen.de. URL: <https://www.beliebte-vornamen.de/>
3. Genevolu. URL: <http://www.gen-evolu.de/>
4. Namensbedeutung. URL: <https://www.ancestry.de/namensbedeutung>
5. Vorname.com. URL: <https://www.vorname.com/>
6. Karte zum Namen: Diffusion des Nachnamens. URL: <https://www.kartezumnamen.eu/>